

גיליון הורים נצבים

הורים יקרים,

השבוע נקרא את פרשת נצבים. פרשת נצבים תמיד נקראת לפני ראש השנה כאשר המילה נצבים מכוונת ליום הדין. בפרשה משה רבנו מכנס את כל עם ישראל "רְאִישֵׁיכֶם שְׂבִיטֵיכֶם זְקֵנֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם... מִחֵטֵב עֲצִיף עַד שְׂאֵב מִימֶיךָ" לכרות ברית עם הדור הנכנס לארץ ועם כל הדורות העתידיים להיות.

משה רבנו מזהיר את עם ישראל מתוצאות עזיבת הברית אל יחד עם זאת מנבא על החזרה של עם ישראל אל הקב"ה לאחר ההליכה בדרכי הגוים, וְשָׁב ה' אֶלְקֵיךָ אֶת שְׁבוּתֶךָ וְרַחֲמֶךָ וְשָׁב וְקִבְצֶךָ מִכָּל הָעַמִּים.

משה רבנו מחזק את עם ישראל באמונה שלא תהיה טענה לאף אחד שהתורה רחוקה ממנו או קשה להשגה "לא בשמים הוא... וְלֹא מֵעֶבֶר לַיָּם" בסופה של פרשת נצבים מלמד משה רבנו את יסוד הבחירה החופשית שלכל בחירה יש את התוצאות שלה "וּבַחֲרַף פְּחִיִּים".

לקראת השבת מצורפים ארבעה סיפורים. מומלץ להכין את המסר הרצוי והדרוש בביתכם לפני המפגש עם הילדים. שבוע טוב ושבת שלום

סיפור א' לשולחן שבת

תשובה מאהבה ותשובה מיראה

פרשת נצבים נפתחת "אתם ניצבים היום כולכם לפני ה' אלוהיכם..."

נמצאים אנו ימים ספורים לפני יום הדין – ראש השנה. כולנו רוצים לשוב בתשובה וחז"ל מלמדים אותנו שישנם שתי דרכים לחזרה בתשובה: תשובה מאהבה ולעומתה תשובה מיראה.

האם אני חוזר בתשובה כי אני אוהב את הקב"ה ורוצה לעשות רצונו או שמא הנני מפחד מנחת זרועו ובשל כך אני משתדל לעשות רצונו?!

משל למה הדבר דומה:

לגדוד חיילים שרדף אחרי חיילי האויב ימים רבים במשעולי ההרים ובמורדי הגבעות וביערות. יום אחד בהיותם ביער עבות עמדו לפוש. קשרו החיילים את סוסייהם אל העצים, ליקטו זרדים והבעירו מדורה, עליה שפתו סיר גדול ובישלו מרק חם להחיות את נפשם. כאשר היה המרק מוכן ועמדו להתחיל להגישו למסובים הגיע אחד החיילים שהופקד כצופה והודיע בבהלה כי חיילי האויב מתקרבים. מיד קפצו החיילים עזי הנפש על סוסייהם ודהרו לקראת חיילי האויב להילחם בהם והתמקמו מולם ביישור קו.

היה שם חייל פחדן ומוג לב אשר לא מיהר לעזוב את קדרת המרק... הלה השביע את נפשו בצלחת גדושה ואף מילא את מימיתו במרק רותח...

ואז נפנה בעצלתיים ועלה על סוס להצטרף לחבריו.

כאשר החל לדהור אל שדה המערכה נטפו מעט טיפות מרק רותח מתוך המימייה וניתזו על גופו של הסוס. הלה הרגיש בצריבה ופתח בדהירה מטורפת היישר אל תוך שורות חיילי האויב.

כאשר ראו חיילי האויב חייל עז נפש הדוהר היישר אל שורותיהם פחד ופחת אחז אותם ומיהרו להימלט על נפשם במנוסת תבוסה. חייל בודד זה הכריע את המערכה!

ניגש אליו מפקדו ושאל בפליאה: "אמור נא לי, הן אני מכירך מאז ימים רבים וידעתי כי אינך מן האמיצים שביחידה, ומה ראית לגלות גבורה כה רבה להניס לבדך את כל חיילי האויב?!"

הן על מעשה כזה מגיע לך אות הצטיינות מהמלך בכבודו ובעצמו!"

למען האמת – הודה החייל בבושת פנים – אינני מן האמיצים אלא שמעט מרק רותח ניתז על סוסי, לא יכולתי להשתלט עליו והסוס שעט בטירוף אל מחנה האויב...

אם כך – אמר המפקד – לא לך הכבוד והתהילה אלא לסוסי!...

וזהו גם הנמשל אדם השב בתשובה מיראה עליו לדעת מפני מה עשה תשובה וכיצד יוכל לתקן את עצמו ולהוסיף את המדרגה של תשובה מאהבה על התשובה מיראה.

מעובד מאתר <http://dvar-tora.co.il>

סיפור ב' לשולחן שבת

"ג'... ההלך לְפָנָיָהּ, הוא יְהִי עִמָּךְ לֹא יִרְפָּךְ, וְלֹא יַעֲזֹבְךָ, לֹא תִירָא, וְלֹא תִתַּח" לא פעם חש האדם כי ה' עזב אותו, הוא הולך במחשבותיו בייאוש ותחושה של בדידות. מבטיחה התורה ואומרת: תדע שהקב"ה גם במצבים הקשים ביותר בהם אתה בטוח שהוא איננו... הוא שם. אין מצב כזה, ה' איננו מרפה ממך ולעולם לא עוזב אותך!... סיפור על אונייה שנטרפה בים, והיה ניצול יחיד שנסחף עם הזרם והושלך על חופו של אי בודד שאין יד אדם שנגעה בו. מתוך מצוקה נוראה ודאגה לגורלו הוא התפלל בלהט לה' שיציל אותו. בכל יום היה סורק את האופק מקצה לקצה לראות היש מושיע?! תשוש רעב ופצוע ניסה ואף הצליח לבנות לעצמו צריף קטן מעצים של האונייה הטרופה שנסחפו אל החוף. נחמה קטנה חשב לעצמו לפחות יהיה לו מחסה מחיות טורפות וממזג האוויר... לצריף הוא הכניס את מעט חפציו שהיטלטלו איתו בים וזה היה כל רכושו בעולם... יום אחד כאשר יצא מצריפו והלך ליער לחפש מזון להחיות את נפשו, פרצה דליקה בצריף הרעוע ממילא, והוא נשרף כליל על כל תכולתו. להבות האש גדלו והתפשטו ואיימו לשרוף את כל היער. עשן שחור היתמר אל על והכל היה אבוד – הצריף, החפצים... כל רכושו עלי אדמות. הוא גנח בצער וכאב, ופנה בכעס לה': "למה?!", איך יכולת לעשות לי את זה?! אתה מביא עלי אסון אחר אסון נטשת אותי לגמרי?! וכך מרוב כבי וייאוש נרדם. רעש מנועים של ספינה מתקרבת העירה אותו מעלפנו והנה הוא רואה עשרות אנשים יורדים ממנה. היא באה כדי להציל אותו. "איך ידעתם שאני נמצא כאן? איך הגעתם לחור הזה?!" שאל בתמיהה את אלו שבאו להצילו. "ראינו את סימני האש והעשן ששלחת אלינו ופנינו לכאן... טוב שהיה לך שכל להבעיר אש בכמות כזו שנראה אותך...." הפטיר אחד המחלצים... הייאוש מפסידנו את התקווה. דווקא בזמן שה' נראה רחוק עלינו לדעת שהוא קרוב יותר מתמיד... והמסר הוא: אל נחשוב ולו לרגע שה' איננו איתנו – הכל לטובה לפעמים שנשרף ה"בית" והכל "שחור" דווקא אז צצה הישועה ומתגלה שזה היה סימן כדי להחזיר אותנו הביתה...
<http://dvar-tora.co.il>

סיפור ג' לשולחן שבת

כתוב בפרשת נצבים: "כי המצווה הזאת אשר אנוכי מצווך היום, לא נפלאה היא ממך ולא רחוקה היא, לא בשמים היא... ולא מעבר לים היא... כי קרוב אליך הדבר מאוד, בפוך ובלבבך לעשותו". האפשרות לשוב אל ה' נמצאת בהישג יד, אין לחפש בשמי השמים, ואף לא מעבר לים. ואף אין צורך להרחיק ולנדוד על מנת לפשפש היכן היא נמצאת אלא: "קרוב אליך הדבר מאוד, בפוך ובלבבך לעשותו" על מנת להבין את המשמעות של הדברים היה האדמו"ר רבי שמחה בונים מפשיסחה זצ"ל מספר משל נפלא ומיוחד לאותם החסידים שבאו אליו בפעם הראשונה. וכך היה המעשה: רבי אייזיק בן יעקיל מקראקא, היה עני מופלג. במשך שנים רבות חי עם בני משפחתו בדוחק ותחת מצוקה נוראה. בביתו ידעו רעב ומחסור תמיד. על אף כל הסבל הזה, בטח אייזיק בהקב"ה בכל לבבו, והאמין כי יום יבוא ויחלצו ה' מן המיצר... באחד הלילות חלם ר' אייזיק חלום שבו ציוו עליו לנסוע מקראקא עיר מגוריו לפראג. וכך נאמר לו: "שם בפראג, מתחת לגשר המוביל לארמון המלך, טמון אוצר, אם תחפור שם, תתעשר עושר רב מאד!!!..." בתחילה לא התייחס מיודענו לחלום ברצינות, שהרי כבר לימדונו חז"ל: חלומות שווא ידברו... אך לאחר שהחלום חזר פעם שניה ושלישית, הבין כי יש דברים בגו וכבר השכם בבוקר קם ר' אייזיק, ויצא לכיוון העיר פראג. הדרך הייתה ארוכה וכשהגיע, פנה מיד אל הגשר המוליך אל ארמון המלך. שם, על הגשר היו שומרי המלך עומדים כל היום וכל הלילה, דרוכים וקשובים לכל המתרחש, לכן פחד ר' אייזיק לחפור שם. כמוכן, שהוא לא התייאש ובכל בוקר נעמד והביט במתרחש עד הערב. דמותו של היהודי הבא מידי יום אל הגשר המוביל לארמון עוררה את חשדנותם של שומרי-המלך, ולכן פנה אליו ראש המשמר ושאל: "מה אתה מחפש כאן יהודי? הבין ר' אייזיק שלא ניתן לחמוק משאלותיו של ראש המשמר ועל כן החליט לספר לו את סיבת בואו לפראג. לאחר שהאזין ראש המשמר לחלומו של אייזיק פרץ בצחוק אדיר. "חה... חה... דרך כל כך ארוכה עשית בשביל חלום טיפשי?! הלא תדע כי אין להאמין בחלומות?!"

המשיך השוטר ואמר: "אילו הייתי מאמין כמוך, הייתי בעצמי נוסע לקראקא, עירך, כי חלמתי גם אני חלום שבקראקא מתגורר יהודי ושמו אייזיק בן יעקיל, ובביתו של האיש הזה, מתחת לתנור טמון לו אוצר... האם לדעתך אסע לי לקראקא להרוס את תנור כדי לחפש אוצר?!"

מיד אורו עינו של ר' אייזיק והבין לשם מה הגיע עד לכאן... הוא שב מיד לביתו אשר בקראקא. והחל לחפור תחת התנור ובאמת מצא אוצר גדול...

והנמשל ברור מאליו: כך הדבר הוא אצל כל אדם, חושב הוא שהקשר לקב"ה רחוק ממנו ותולה את לימוד התורה והחזרה בתשובה בדברים חיצוניים אך לא מחפש בתוכו.

מעובד מאתר <http://dvar-tora.co.il>

סיפור ד' לשולחן שבת

על הפסוק מפרשתנו "כִּי תָשׁוּב אֶל ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לִבְּךָ וּבְכָל-נַפְשֶׁךָ" מביא המגיד מדובנא משל:

משל לסוחר עשיר גדול שחי בעיר אחת, ומכר סחורות רבות לכל סוחרי העיירות הקטנות שבסביבה. בהגיע זמן היריד פרסם הסוחר כי בדעתו לנסוע אל היריד לרכוש סחורות חדשות ומובחרות, ולכן הוא מבקש בכל לשון של בקשה כי כל החייבים לו כסף יסורו אליו לשלם את חובם. בין החייבים היה גם סוחר אחד, אשר למרבה הצער עלה ביתו באש וכל רכושו התכלה בין הלהבות, נשאר הלה בחוסר כל. לא ידע הסוחר את נפשו מרוב צער ובושה, כיצד יהיו לבוא ולעמוד לפני העשיר בידיים ריקות? יעצו לו ידידיו: סע אליו וספר לו את האמת, אין טוב מכן! שמע האיש לעצתם ונסע. ביושבו בחדר ההמתנה לא התאפק האיש ופרץ בבכי מר. קולות הבכי הגיעו אל החדר פנימה, והעשיר ביקש לברר מה סיבת הדבר, עד מהרה הוברר לו הסיפור לאשורו. נכמרו רחמיו של העשיר על הסוחר המסכן, חבקו ואמר: אל לך להצטער, אני מוחל לך על חובך לגמרי, ובתוך כך קרע העשיר את שטר החוב לגזרים. הודה האיש מקרב לב למטיבו והלך לדרכו. עד מהרה התפרסם הדבר בין בני הסביבה והשמועה עשתה לה כנפיים. בין השומעים היה גם נוכל אחד שהחליט לבוא בערמה, נסע האיש אל בית העשיר וכשישב בחדר ההמתנה פרץ ביבבות רמות, מה לך בוכה? הזדעק העשיר, זקוק אני בדחיפות לאלפיים רובל כסף, בבקשה ממך תן לי סך זה, השיב האיש בבכיה, צר לי מאד, השיב העשיר, אלא שאין ביכולתי לתת סך גדול כזה, התפלא הנוכל ואמר: הרי לפלוני מחלת סך כעין זה. שוטה שכמוך, השיב העשיר, הן פלוני היה חייב לי כסף רב ויודע אני כי אין בידו פרוטה לשלם לי, ומה ארוויח אם לא אמחל לו? האם אקבל את כספך? משום כך מחלתי לו. אולם אתה, אין לי עסק איתך, ומדוע שאתפתה לתת לך סך אלפיים רובל? רק מפני שאתה בוכה? והנמשל: כאשר האדם שב ומתחרט באמת על מעשיו, ובוכה ומתחנן כי ימחל לו הקב"ה על עוונותיו ועל פשעיו, מיד נסלח לו. אולם אם אדם אוויל חושב בליבו: אחטא – ואשוב, אחטא – ואשוב, ואף אבכה אחר כך אין מספיקין בידו לעשות תשובה.

מתכוננים לפרשה תשובות לשאלות:

כריתת הברית בין ה' ובין ישראל בערבות מואב

מעמד כריתת הברית בין ה' ובין עם ישראל התחיל בפרשה הקודמת ויסתיים בפרשתנו. לאחר ששמעו ישראל את הקללות הנוראות המוזכרות בפרשת "כי תבא", נבהלו וחששו שמא לא יהיה בכחם לעמוד בהם. לכן, כינס אותם משה וחזק את ליבם.

1. משה רבינו ציוה לכנס את כל ישראל. כיתבו את כל חלקי העם המוזכרים בפסוקים אלו. (כט, ט"ז) (ט) אַתֶּם נְצִיבִים הַיּוֹם בְּלִבְכֶם לִפְנֵי יְקֹנֶן אֱלֹהֵיכֶם רְאִישֵׁיכֶם שְׂבִיטֵיכֶם זְקֵנֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל: (י) טַפְכֶם נְשִׁיכֶם וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ מִחֻטְבַּי עֲצִיבְךָ עַד שְׂאֵב מִימֶיךָ: מה לומדים מהכתוב בפתחת הפרשה "אַתֶּם נְצִיבִים הַיּוֹם בְּלִבְכֶם" (רש"י כט, ט) מלמד, שכינסם משה לפני הקב"ה ביום מותו להכניסם בברית כתוב בפס' "וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ מִחֻטְבַּי מִחֻטְבַּי עֲצִיבְךָ עַד שְׂאֵב מִימֶיךָ", מה הפירוש "מחטב עציב", מי היו חוטבי העצים הללו? (רש"י כט, ט) מלמד שבאו כנענים להתגייר בימי משה (ד) כדרך שבאו גבעונים בימי יהושע, וזהו האמור בגבעונים, ויעשו גם המה בערמה (יהושע ט, ד), ונתנם משה חוטבי עצים ושואבי מים (תנחומא נצבים פ"ב):
2. עם מי נכרתה הברית? (כט, יג) וְלֹא אֶתְכֶם לְבְדָכֶם אֲנֹכִי פָרַת אֶת הַבְּרִית הַזֹּאת וְאֶת הָאֱלֹהִים הַזֹּאת: (יד) כִּי אֶת אֲשֶׁר יִשְׁנֹו פֹה עֲמְנוּ עֲמְדוּ הַיּוֹם לִפְנֵי יְקֹנֶן אֱלֹהֵינוּ וְאֶת אֲשֶׁר אֵינְנוּ פֹה עֲמְנוּ הַיּוֹם:
3. משה רבנו מסביר לעם ישראל שהברית הנכרתת עם "אֲשֶׁר יִשְׁנֹו פֹה עֲמְנוּ הַיּוֹם" הרי בתחילת דבריו אמר משה "אתם נצבים היום כלכם", אם כן מה הפירוש "אשר איננו פה עמנו"? (רש"י כט, יד) ואת אשר איננו פה. ואף עם דורות (כ) העתידים להיות

6. מה עונשו של האיש אשר ילך אחרי אלהים אחרים ויעבוד עבודה זרה ? (כט, יט-כ) (יט) לא יאבֶה יִקְנֹק סֶלַח לוֹ כִּי אִזּוּ יַעֲשֶׂן אִף יִקְנֹק וְקִנְאָתוֹ בְּאִישׁ הַהוּא וְרִבְעָה בּוֹ כָּל הָאֱלֹהִים הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַזֶּה וּמָחָה יִקְנֹק אֶת שְׁמוֹ מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם: (כ) וְהִבְדִּילוּ יִקְנֹק לְרַעָה מִכָּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל כָּכָל אֲלוֹת הַבְּרִית הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה:
7. מה עונשו של העם אשר יעבוד עבודה זרה ? (כט, כב) גְּפָרִית וּמְלַח שֶׁרְפָה כָּל אֲרֻצָּה לֹא תִזְרַע וְלֹא תַעֲמַח וְלֹא יַעֲלֶה בָּהּ כָּל עֵשֶׂב
8. איזה אירוע מוזכר בפרשה בהקשר לעונש לעם ? (כט, כב) כְּמִהְרֵבֶת סֹדֶם וְעַמֹּרָה אֲדָמָה וְצַבִּיִּים וְצַבִּוּיִם אֲשֶׁר הִפִּיךָ יִקְנֹק בְּאִפּוֹ וּבְחִמָּתוֹ:

מצות התשובה ולכלל ולפרט

לאחר האזהרות הרבות, הודיע משה רבינו לעם ישראל על מצות התשובה. המכות הרבות והנוראות ידחפו את העם לחזור בתשובה ולהתקרב לה'.

1. כתוב בפס' "וְשָׁב ה' אֱלֹקֶיךָ אֶת שְׁבוּתֶךָ", למה נאמר "ושב" ולכאורה היה צריך לומר "והשיב ה' אלקיך את שבוּתך"? (רש"י ל,ג) היה לו לכתוב והשיב את שבוּתך, רבותינו למדו מכאן, כביכול שהשכינה שרויה עם ישראל בצרת גלותם, וכשנגאלין הכתיב גאולה לעצמו שהוא ישוב עמהם.
2. אחרי שהגלה ה' את עם ישראל לארצות אחרות, יבינו ישראל את חומרת חטאם ויחזרו בתשובה. מה יעשה ה' אחרי שישראל יחזרו בתשובה? מיתחו קווים בין חלקי ההבטחות שמבטיח משה רבנו לעם ישראל : (ל, ג-ז)

וְשָׁב ה' אֱלֹקֶיךָ אֶת שְׁבוּתֶךָ וְרַחֲמֶיךָ	מִשֶׁם יִקְבָּצֶךָ ה' אֱלֹקֶיךָ וּמִשֶׁם יִקְחֶךָ
וְהִבִּיאֶךָ ה' אֱלֹקֶיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִרְשׁוּ אַבְתֵּיךָ	לְאַהֲבָה אֶת ה' אֱלֹקֶיךָ בְּכָל לֵבְבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ
וּמָל ה' אֱלֹקֶיךָ אֶת לֵבְבְךָ וְאֶת לִבְבֵּי יִרְעֶיךָ	וְשָׁב וּקְבָצֶךָ מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצֶךָ
אִם יִהְיֶה נִדְחֶךָ בְּקִצְהַ שְׁמַיִם	וּיְרַשְׁתָּהּ וְהִיטַבְתָּ וְהִרְבִּיתָ מֵאַבְתֵּיךָ

3. משה רבנו מחזק את עם ישראל במצוות התשובה ולימוד התורה ואומר : " כִּי הִמְצִיחָה ... אֲשֶׁר אֲנִי מַצִּיחָה .... לֹא נִפְלְאָת הוּא מִמֶּךָ וְלֹא רַחֲקָה הוּא". איזה דוגמאות לתירוצים מביא משה רבנו למי שלא רוצה להתקרב אל הקב"ה ? (ל, יב-יג) לא בשמים הוא לאמר מי יעלה לנו השמימה ויקחה לנו ... ולא מעבר לים הוא לאמר מי יעבר לנו אל עבר הים ויקחה לנו ....
4. השלימו : " ...קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו" (ל, יד)

ענין בחירת האדם בחיים ובטוב

1. הקב"ה נתן לכל איש מישראל כח לבחור בטוב ולא ברע וכתוב בפס' "רָצָה נִתְּתִי לְפָנֶיךָ .... אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת הַמָּוֶת וְאֶת הָרָע", למה לא נאמר "את החיים ואת המות את הטוב ואת הרע", מה רצה להשמיענו הכתוב באמרו "את החיים ואת הטוב"? (רש"י ל,טו) זה תלוי בזה, אם תעשה טוב הרי לך חיים (ו) ואם תעשה רע הרי לך המות, והכתוב מפרש והולך היאך
2. מה יקרה לאדם אשר לא ישמע אל דברי ה' ? (ל, יז-יח) וְאִם יִפְנֶה לִבְבָּךְ וְלֹא תִשְׁמַע וְנִדְחַת וְהִשְׁתַּחֲוִית לְאֱלֹהִים אֲחֵרִים וְעַבַּדְתָּם: הַגִּדְתִּי לָכֶם הַיּוֹם כִּי אֲבַד תֵּאבְדוּן לֹא תֵאָרִיכּוּ יָמִים עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲתֶה עִבְרָתָהּ אֶת הַיַּרְדֵּן לְבֹא שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ:
3. מדוע הכתוב אומר "ויבחרת בחיים למען תחיה אתה וירעך"? (רש"י ל,יט) אני מורה לכם שתבחרו בחלק החיים, כאדם האומר לבנו בחר לך חלק יפה בנחלתי, ומעמידו על חלק היפה, ואומר לו את זה ברור לך, ועל זה נאמר ה' מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי (תהלים טז, ה). הנחת ידי על גורל הטוב לומר את זה קח לך